

Innledning Kulturløftet

av Jo Kristian Kvernland/Håvard Haugan, kreative bygdeambassadører

Hvem er Kortnebbgåsas ve & vel? Man skulle tro det var snakk om en ornitologisk forening, men det er det slettes ikke. Her snakker vi om to kreative og smågale gutter som iløpet av de siste åra har flyttet tilbake til bygda i sine hjerter, Beitstad. De er levende engasjerte og brenner for hjembygda, og har et ønske om å gjøre den til verdens beste bygd å bo i. De trekker frem alt det positive som skjer, forteller de gode historiene om bygda og ikke minst skaper nye gode historier selv. De har snudd noe som på bygda oppfattet som negativt: kortnebbgåsas årlige invasjon hver vår, til å bli noe positivt og en merkevare for bygda. De drar på kaffebesøk til alle som flytter til bygda, arrangerer en egen festival, tar med bygdas damer på eksklusive champagneturer til storbyen og forrige helg arrangerte de tidenes første NM i rattkjelke som ble nok en folkefest i den lille bygda, I fjor var de blant finalistene til Frivillighetsprisen - og de lever selvfølgelig etter visjonen "Gjess, we can", der alt er mulig - uansett!

Kjære statsråd - alle sammen. Vi skal snakke om det som ligger vårt hjerte nærmest, og som vi håper vil få plass i det neste kulturløftet. Kultur i distriktene og viktigheten av frivillighet. Vi ønsker å dra linjene til det vi selv mener er noe helt unikt i Norge - dugnadsånden, og hvordan vi skal få liv i den igjen. Vi er opptatte av at frivillig arbeid skal være morsomt og givende. Først da tror vi at frivillig arbeid blir nettopp det - frivillig. Av de mange tiltak vi har gjennomført selv, så er kjepphesten vår at det skal være noe vi selv har lyst til, og som vi synes er artig å være med på. Hvis vi selv synes det er artig, tror vi andre også føler det samme.

Kanskje akkurat derfor har vi fått med så mange frivillige på alle prosjekter vi har satt i gang. Det må legges til rette slik at dugnadsånden i dugnadslandet Norge blomstrer opp igjen. Staten kan være med å tilrettelegge for at flere ildsjeler drar i gang prosjekt som folk synes det er morsomt å drive med, samtidig som det har en samfunnsnytte. **Kreativ galskap må belønnes.** Vi ser ofte at mange gode prosjekt blir stoppet av økt byråkrati og mye papirarbeid. Det må være enkelt å drive med frivillig arbeid og kultur i distriktene.

En annen forutsetning til å øke lysten på å bidra er gode øvingslokaler, treningsrom og klubbhus. Arenaer som er tilrettelagt og innbyr til sosialt samvær blant foreldrene og de aktive - som feks foreldrekafe. Økt sammensveising gir økt tilhørighet, som igjen gir økt frivillighet. Det offentlige er flink til å gi penger til nye og spennende prosjekter. Med hjelp fra blant annet tippemidler og penger fra fylkeskommune og kommune bygges det mange flotte hus og anlegg rundt omkring i samarbeid med frivilligheten.

Heimbygda vår - Beitstad - er et godt eksempel. Vi har flotte anlegg som skiløype, idrettshall, idrettstadion, skihytte, flere grende- og samfunnshus og den største hoppbakken i Nord-Trøndelag, som skistjerner som gullvinner fra siste Ski-VM Anders Bardal og lagkamerat Andreas Stjernen har dratt nytte av i oppveksten. Men vi ser ofte at anleggene på sikt er vanskelig å drive - og man er avhengig av ildsjeler som bruker alt av fritid på å holde anlegget i gang. Det som en gang var praktanlegg, ender ofte i forfall. Det finnes lite penger til vedlikehold, restaurering og videreutvikling. Det bør videreutvikles ordninger som sikrer at klubbhus, idrettsanlegg o.l. ikke forfaller når de først er bygd. Mange lag og foreninger bruker mye tid på å skaffe penger til drift, i stedet for å satse på økt aktivitet og tilrettelegging for barn og andre aktive. Drift av flotte anlegg bør ikke gå på bekostning av aktivitet. Det er tross

alt aktivitet blant barn og unge som i utgangspunktet er drivkreftene for slike anlegg - og ikke minst grunnlaget for et bredt og aktivt kulturtilbud i distriktene.

Helse- og omsorgsdepartementet har gjennomført en samhandlingsreform for Helse-Norge. Vi foreslår at noe lignende kan gjøres på kultursektoren også. Feks kunne man lagt statlige føringer slik at når det planlegges nye offentlige bygg - feks. nye skoler - så MÅ kommunen ta med frivilligheten, og frivilligheten må få være med å bestemme! Da kan en oppnå f.eks en ny skole med en kunstgressbane - som eies av kommunen og drives av idrettslaget - og mange andre ting som er bra for et lokalsamfunn. Frivilligheten og det offentlige må spille på lag.

Som vokalist i rockebandet Pånnivågn, så brenner jeg for å få mer kultur ut til distriktene.

Kultur ut til folket. Ikke bare gjennom økt kvalitativ satsing på konserter, festivaler og spel i distriktene, men også når det gjelder det daglige kulturtilbudet til barn og unge. Når vi vokste opp, så måtte vi inn til byen om vi skulle spille noe annen musikk en korpsmusikk. Ikke at vi har noe i mot korps, men vi er mer rocka av oss. Slik vi har forstått skal det legges tilrette for en desentralisering av kulturskolen - kulturskolelærere skal ut i grendeskolene for å gi et tilbud innen kulturfagene. Det er et steg i riktig retning, men må gjerne styrkes. SFO og førskoler må fylles med kulturskoletilbud. Det vil styrke rekruttering til gode kulturaktiviteter som i dag ofte har for dårlig anerkjennelse, spesielt i grisgrendte strøk. Vi ønsker at barna våre ikke trenger å være nødt til å dra til byen for å lære seg å spille piano, fiolin eller gitar - eller for den saks skyld gå til sangpedagog.

I bygda vår har vi flere ildsjeler som legger ned enormt mye tid for at vi andre i bygda og våre barn skal ha best mulig tilbud. En av dem er Jarle Kjeldseth. Jarle har i snart 50 år brukt nesten all sin fritid for at barn og unge i bygda skal ha best mulig aktivitetstilbud. Alle bygder har minst en Jarle Kjeldseth. Men vi opplever en stadig travlere hverdag, og det blir færre og færre slike som Jarle rundt omkring i Norge. Det er derfor vi mener det er så viktig at det skal være enkelt og gøy å drive frivillighet. Ja, det SKAL være enkelt og gøy å drive frivillighet. I tillegg er det viktig at det er samme mulighetene uansett om du bor i byen eller ute på bygda. Vi er selv fra bygda, og er utrolig stolte av det. Og vi har tenkt å fortsette å bo på bygda. Vi er godt fornøyd med kulturlivet her i dag, og ønsker at det neste kulturløftet vil bidra til at våre etterkommere får like gode vilkår. Det er i dag fremtiden meisles.

Takk for oss.